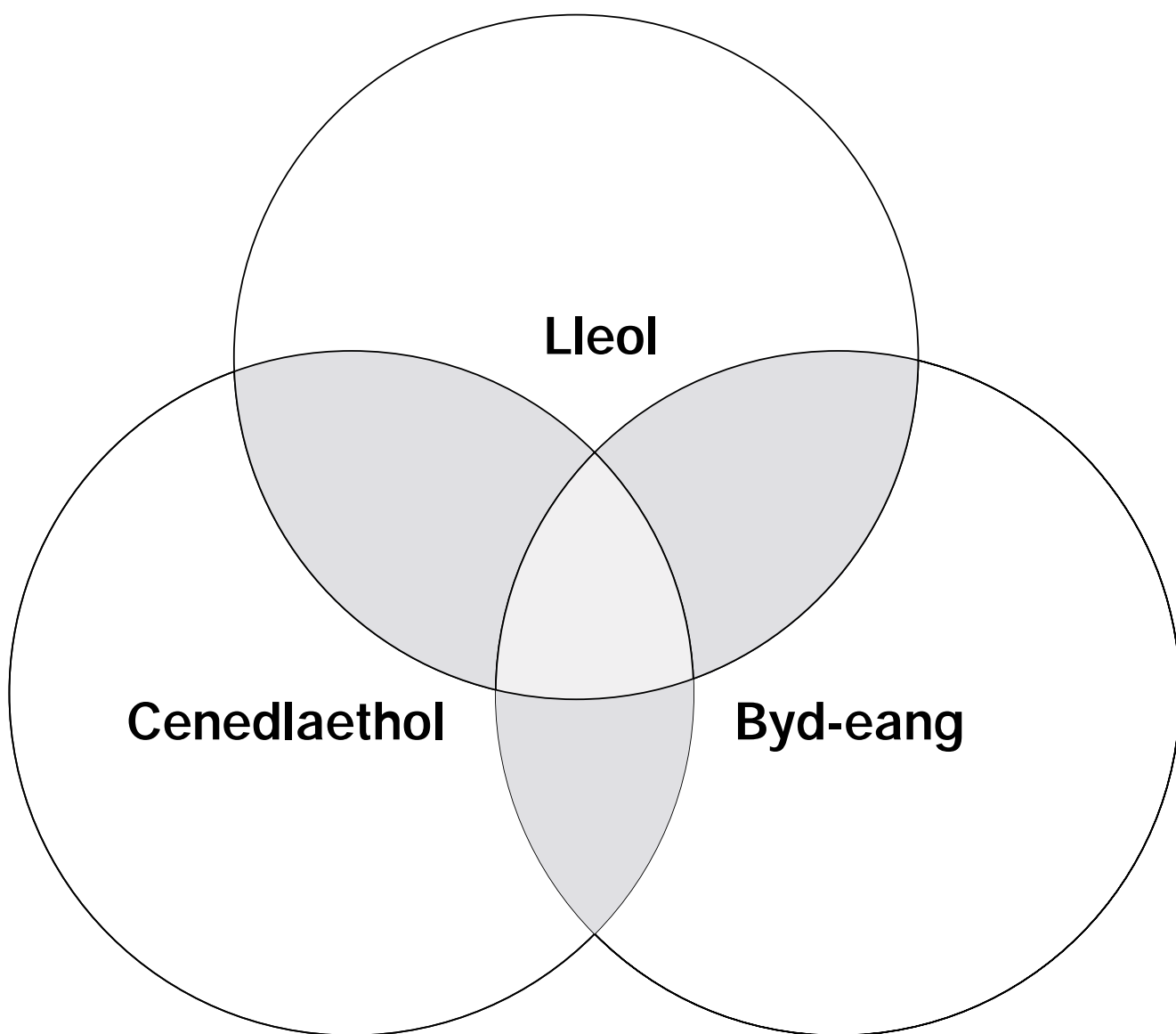

Byd-Weithio!

Cam un		
1a	Diagram Chapatti	85
1b	Arolwg o ddinasyddiaeth fyd-eang weithredol	86
Cam dau		
2a	Ffotograffau sbarduno	87
2b	Eich dewis chi	88
2c	Dosbarthu pynciau	89
2ch	Cadwyn pam-pam-pam	90
2d	Cwestiynau lleol byd-eang	91
2dd	Graddio pynciau	92
2e	Rhesymau dros y pwnc	93
Cam tri		
3a	I bedwar ban	94
3b	Matrics ymchwil	95
3c	Chwilio'r Rhynggrwyd	96
3ch	Dadlau ynghylch y pwnc	97
3d	Cyflwyno'r canfyddiadau	98
Cam pedwar		
4a	Chwarae cardiau gweithredu	99
4b	Pa weithred?	100
4c	Matrics dylanwad	101
4ch	Ein gweithred ni	102
4d	Cyfathrebu	103
4dd	Cynllun gweithredu	104
Cam pump		
5a	Cofnodi'r weithred	105
Cam chwech		
6a	Adfyfrio	106
6b	Tystysgrif dinasyddiaeth fyd-eang weithredol	107

1b Arolwg o ddinasyddiaeth byd-eang weithredol

Enw

Rhywun sy'n meddwl am beth sy'n digwydd yn y byd ac yn gwneud rhywbeth yw dinesydd byd-eang gweithredol.

1. Edrychwch ar y rhestr isod o sgiliau. Tywyllwch y llinellau i ddangos pa mor bwysig yn eich barn chi yw pob sgil ar gyfer bod yn ddinesydd byd-eang gweithredol.

1 = ddim yn bwysig; 6 = pwysig iawn

Sgil	1	2	3	4	5	6
Gweithio fel rhan o dîm						
Gwneud popeth ar eich pen eich hun						
Darllen papurau newydd						
Cymryd rhan mewn trafodaethau						
Cadw eich safbwynt i chi eich hun						
Edrych ar y teledu						
Herio barn pobl eraill						

Beth oedd eich barn am y gweithgaredd hwn?

A oes gennych sylwadau eraill i'w cynnig?

2. Darllenwch y gosodiadau isod. Rhowch ddot a llythyren wrth ei ymyl i ddangos a ydych yn cytuno neu'n anghytuno â phob gosodiad.

Cytuno'n bendant	Cytuno	Ddim yn siŵr	Anghytuno	Anghytuno'n bendant

- A – Hoffwn ddysgu rhagor am sut i newid pethau rwy'n pryderu amdanynt.
- B – Alla i ddim helpu i newid pethau sy'n digwydd yn y byd.
- C – Rwy'n ddinesydd lleol ac yn ddinesydd byd-eang.
- CH – Does dim yn gyffredin rhyngddo i a rhywun sy'n byw mewn rhan dlotach o'r byd.
- D – Mae'r byd yn debyg i un pentref mawr byd-eang ac mae cysylltiad rhwng ei bobl i gyd.

Beth oedd eich barn am y gweithgaredd hwn?

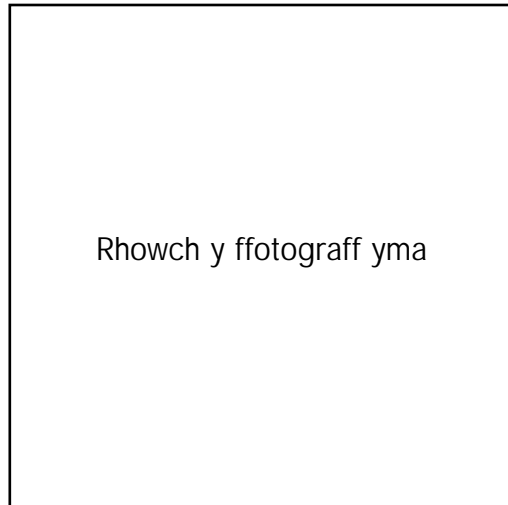
A oes gennych sylwadau eraill i'w cynnig?

2a Ffotograffau sbarduno

Beth yw'r pwnc?

Pwnc i bwy ydyw?

Beth yw neges y ffotograff?

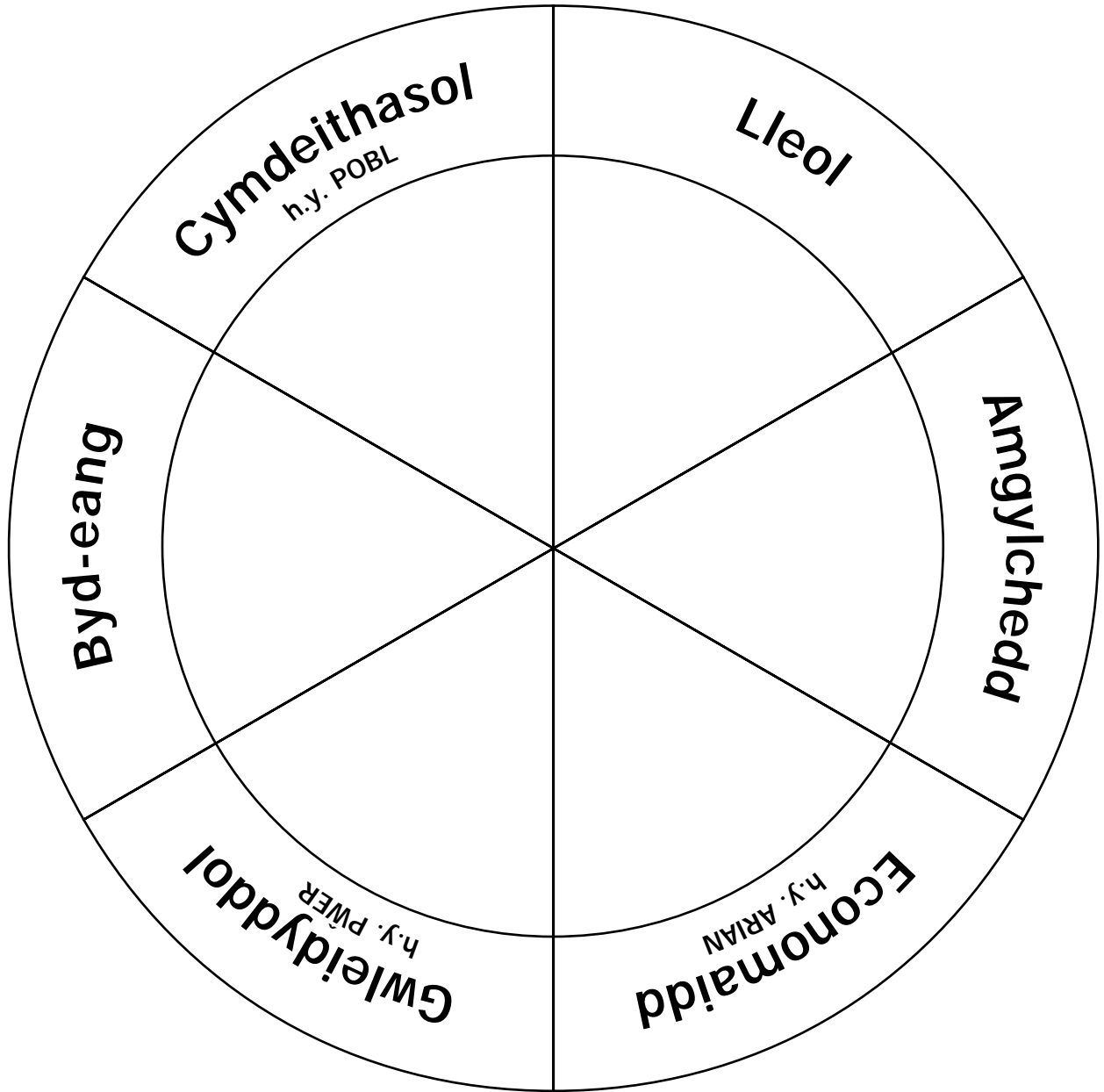

Ar faint o bobl y mae'r pwnc yn y llun yn effeithio?

Beth allwch chi ei wneud ynglŷn â'r pwnc i wella pethau?

Ydy'r effaith arnyn nhw yn effaith leol, genedlaethol neu fyd-eang?

Pwnc	Nifer y bobl sydd o'r farn mai hwn yw'r pwnc pwysicaf	Nifer y bobl sydd o'r farn mai hwn yw'r pwnc y gall y dosbarth wneud fwyaf o wahaniaeth iddo
Hiliaeth		
Troseddu		
Bwlio		
Ffoaduriaid		
Masnach deg		
HIV/AIDS		
Rhyfel		
Cynhesu byd-eang		
Cyffuriau		
Llygredd		
Perthynas â phobl eraill		
Eich dewis chi ...		
Eich dewis chi ...		

Y pwnc

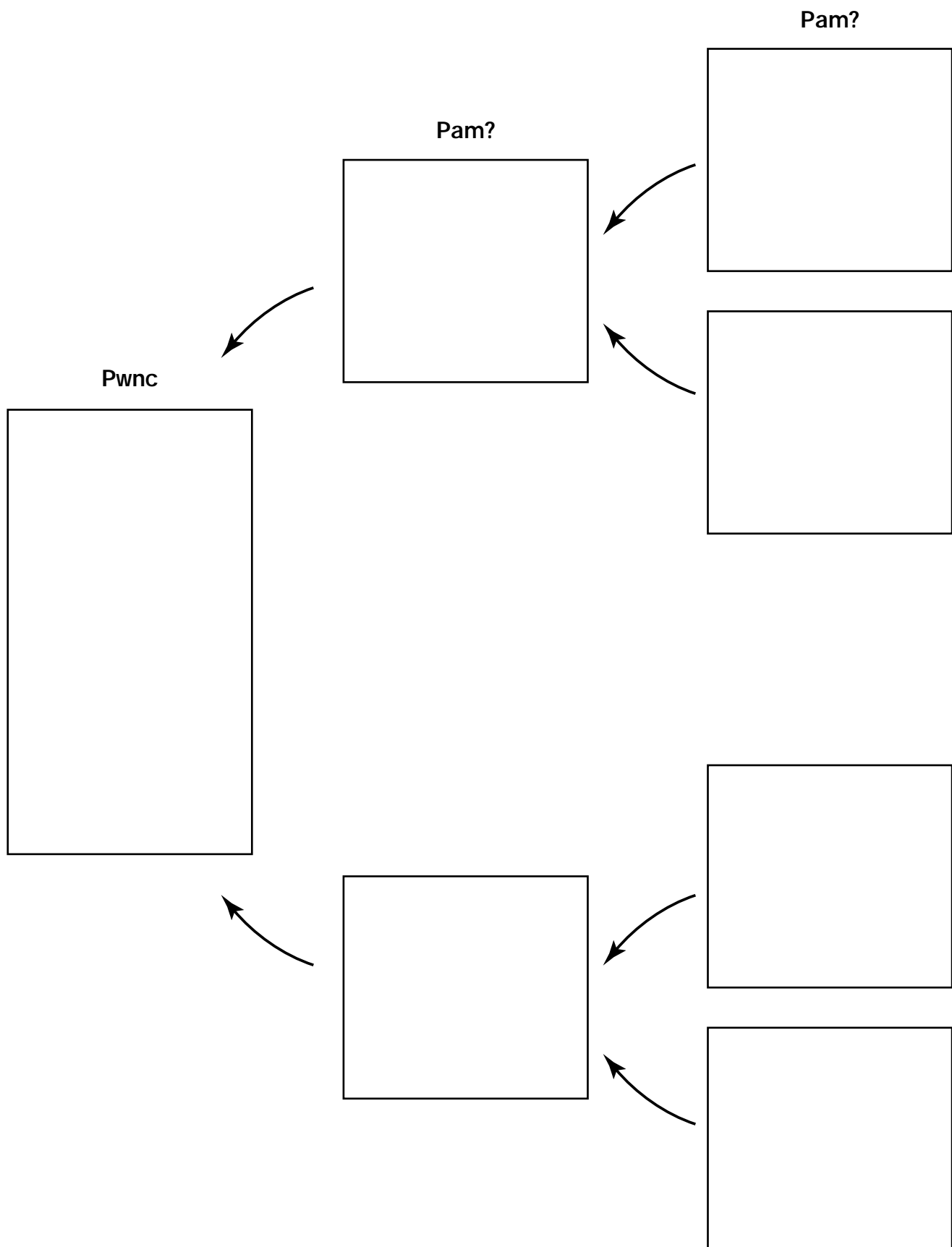
.....

.....

.....

.....

.....

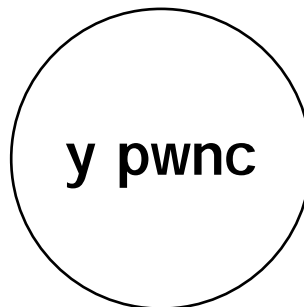
1. Sut mae'n effeithio ar bobl yn eich ardal leol chi?

10. Ym mha ffordd y mae hwn yn bwnc byd-eang?

2. Sut mae'n effeithio ar bobl yn y Deyrnas Unedig?

9. Pan fydd rhywbeth yn digwydd mewn un rhan o'r byd, a yw'n cael effaith ar bobl mewn mannau eraill? Pam?

3. Sut mae'n effeithio ar bobl o amgylch y byd?

8. A yw'r atebion yr un fath ar gyfer pawb ym mhob rhan o'r byd?

4. Sut mae'n effeithio ar yr amgylchedd naturiol?

7. Beth yw'r atebion i hyn?

5. Beth sy'n ei achosi?

6. A yw'r achosion yr un peth ar gyfer pawb ym mhob rhan o'r byd?

2dd Graddio pynciau

Pwnc	Faint o effaith mae'n ei chael arnaf?	Faint o effaith mae'n ei chael ar bobl eraill?	Pa mor annheg yw hyn?	Faint o frys sydd i weithredu nawr?	Faint o hwyl fydd gweithredu fel hyn?	Cyfanswm
	5 = llawer 1 = dim llawer	5 = llawer 1 = dim llawer	5 = llawer 1 = dim llawer	5 = llawer 1 = dim llawer	5 = llawer 1 = dim llawer	
Ein dewis mwyaf poblogaidd yw:						

2^e Rhesymau dros y pwnc

Er nad oedd pawb yn unfryd unfarn, fe wnaeth y dosbarth benderfynu gweithredu ar bwnc.....

.....

Mae gennym nifer o resymau dros wneud hyn. Ein rheswm cyntaf yw.....

.....

.....

Rheswm arall yw.....

.....

.....

Ar ben hynny.....

.....

.....

O ganlyniad, er y byddai'n bosib i rai ddadlau.....

.....

.....

rydyn ni o'r farn ein bod wedi dangos.....

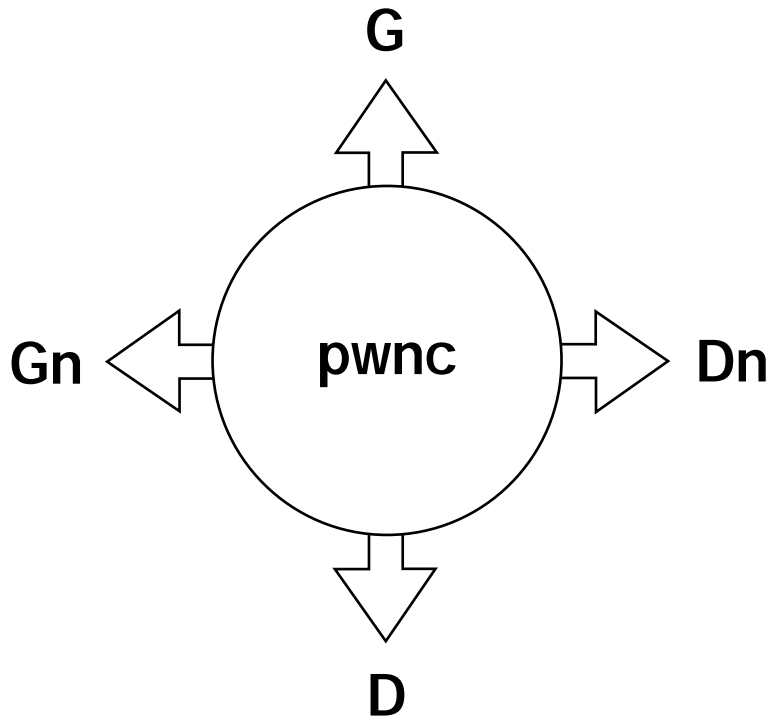
.....

3a I bedwar ban...

Dimensiwn Gwyrdd. A oes gan y pwnc unrhyw beth i'w wneud â **natur** neu'r amgylchedd?

A yw'n effeithio ar holl amgylcheddau'r byd yn yr un ffordd?
Pam?

Gwneud Penderfyniadau. **Pwy sy'n penderfynu** beth sy'n digwydd i'r pwnc? Gan bwy mae'r pŵer mwyaf?
Faint o bŵer sydd gennych chi i wella pethau?
Beth allech chi ei wneud?

Dimensiwn Diwydiant. A oes gan y pwnc unrhyw beth i'w wneud ag **economeg** neu arian? Sut?
A yw'n effeithio ar bobl dlawd a phobl gyfoethocach yn yr un ffordd? Pam?

Dimensiwn Diwylliant. A oes gan y pwnc unrhyw beth i'w wneud â **chymdeithasau** neu bobl? Sut?

A yw'n berthnasol i chi, pobl yn eich ardal, pobl mewn gwledydd eraill?
A oes unrhyw bethau tebyg, neu unrhyw wahaniaethau?

3b Matrics ymchwil

Beth sydd angen inni ei wybod?	Pa adnoddau ddylen ni eu defnyddio? (e.e. llyfrau, Rhyngrwyd)	Pwy allai o bosib ein helpu ni?	Pwy ddylai wneud yr ymchwil?

Pwnc

Y wefan yr es i iddi: [www](#)

Y peth mwyaf diddorol a ddysgais oedd...

Dysgais hefyd fod...

Peth arall a ddysgais oedd...

A dysgais hefyd fod...

Roeddwn i'n meddwl bod y wefan hon yn...

Mae angen rhagor o wybodaeth arnaf am...

Efallai yr af i chwilio yn y gwefannau hyn...

3ch Dadlau ynghylch y pwnc

Y pwnc yr ydym wedi ei ddewis yw

Dadleuon dros y pwnc:

Dadleuon yn erbyn y pwnc:

Ar ôl meddwl am y dadleuon, dyma ein barn ni

.....

.....

.....

.....

3d Cyflwyno'r canfyddiadau

Cyn imi ymchwilio i'r pwnc hwn, roeddwn i'n meddwl

.....

Wrth imi ymchwilio, dysgais

.....

Daeth y wybodaeth yma o

Dysgais hefyd fod

.....

Cefais hyd i'r wybodaeth yma.....

Peth arall a ddysgais oedd

.....

Dysgais hyn o

Ond y peth mwyaf diddorol a ddysgais oedd

.....

Cefais y wybodaeth yma o

Bydd hyn yn ddefnyddiol ar gyfer beth rwyf am ei wneud oherwydd.....

.....

.....

4a Chwarae cardiau gweithredu

Y ffordd orau o weithredu yw cyflwyno ein dadleuon (lobio) i rywun mewn swydd bwerus, e.e. ysgrifennu llythyr neu e-bost, anfon deiseb neu arolwg barn, mynd i ymweld â nhw. Fe allech ddewis eich pennaeth ysgol, AS, AC, neu rywun o'r cyngor sy'n gyfrifol am gyfleusterau ar gyfer pobl ifanc.

Y ffordd orau o weithredu yw darganfod pa fudiadau sy'n medru ein helpu ni, ac ymuno â'u hymgyrch leol, cenedlaethol neu fyd-eang.

Y ffordd orau o weithredu yw perfformio drama ynglŷn â sut mae'r pwnc yn cael effaith ar bobl, e.e. yn y gwasanaeth boreol, ysgolion cynradd sy'n bwydo'r ysgol.

Y ffordd orau o weithredu yw gwahodd siaradwr i'r ysgol i siarad am y pwnc, neu i fod yn rhan o drafodaeth.

Y ffordd orau o weithredu yw creu pamffled, poster neu collage ynglŷn â'r pwnc a'i arddangos yn yr ysgol ac yn y gymuned leol.

Y ffordd orau o weithredu yw gwneud gwahanol benderfyniadau ynglŷn â'ch bywyd ar sail y pethau yr ydych wedi eu dysgu, e.e. newid beth rydych chi'n ei fwyta, ei wisgo a'r pethau rydych chi'n gwario arian arnynt. Bydd pobl eraill yn cymryd sylw ac yn dilyn eich esiampl.

Y ffordd orau o weithredu yw gwneud cyflwyniad fideo, sain neu ffotograffau i greu trafodaeth am y pwnc, a chael pobl i'w drafod.

Y ffordd orau o weithredu yw codi arian a'i roi i elusen sy'n gweithio ar y pwnc dan sylw.

Y ffordd orau o weithredu yw gweithio gyda'r wasg, e.e. siarad ar y radio lleol, gwahodd y wasg i ryw ddigwyddiad.

4b Pa weithred?

Gweithred	Faint o amser fydd ei angen i'w chynllunio?	Pa mor hawdd ydyw i ni ei gwneud?	Faint o ddylanwad gaiff y weithred – yn lleol ac yn fyd-eang?	Pwy all ein helpu ni?	Pwy allai wneud hyn yn anodd inni?	Eich cwestiwn chi ...

4C Matrics dylanwad

	Llawer o ddylanwad	Ychydig o ddylanwad	Dim llawer o ddylanwad
Hawdd i'w wneud			
Gweddol hawdd i'w wneud			
Anodd i'w wneud			

4ch Ein gweithred ni

Mae nifer o ffyrdd o weithredu ar y pwnc.

Un weithred yw

.....

Y rheswm dros hyn yw

.....

Gweithred arall yw

.....

Mae'r weithred yma wedi ei seilio ar

.....

Yn ein barn ni, o blith y gweithredoedd eraill, yr un fwyaf tebygol yw

.....

Mae hyn oherwydd

.....

.....

Math o gyfathrebu	Pa mor hawdd yw hi inni ei ddefnyddio?	A oes modd inni gael y cyfarpar sydd ei angen i wneud hyn?	Pa fath o bobl fyddwn ni'n medru denu eu sylw?	Faint o bobl fyddwn ni'n medru denu eu sylw?
Ffotograffau				
Fideo				
Tâp sain				
Gwefan				
Posterï				
Murlun				
Dawns				
Cân				
Theatr				
Radio lleol				
Radio cenedlaethol				
Erthyglau papur newydd				
Stori				
Maniffesto				
Pobl				

4dd Cynllun gweithredu

Pwnc

Beth yw'r sefyllfa?

Nod

Beth hoffen ni ei weld yn digwydd?

Gweithred

Beth rydyn ni'n mynd i'w wneud?

Tystiolaeth

Sut gwnawn ni gofnodi ein gwaith?

Dangosyddion

Beth fydd yn digwydd os byddwn ni'n llwyddiannus?

Canlyniad

Beth ddigwyddodd?

5a Cofnodi'r weithred

Gweithred

Lle

Amser

Yn gyntaf, fe wnaethon ni...

Tystiolaeth

Yna, fe wnaethon ni...

Tystiolaeth

Y peth wnaethon ni nesaf oedd...

Tystiolaeth

Yn olaf, fe wnaethon ni...

Tystiolaeth

Unrhyw sylwadau eraill

Lleol a byd-eang

Ydych chi wedi meddwl am faterion yn lleol ac yn fyd-eang?

Ydych chi'n meddwl amdanoch eich hun fel dinesydd byd-eang gweithredol?

Pam?

Gwneud gwahaniaeth

A ydyn ni wedi gwneud gwahaniaeth? Sut y gwyddon ni?

Beth oedd y llwyddiannau mwyaf?

Cydweithio

Sut gwnaethon ni gydweithio?

A yw'n wir bod y grŵp wedi cyrraedd penderfyniad y gallai pawb gytuno arno?

Fy newid fy hun

Beth wnaethoch chi ei fwynhau fwyaf?

Pa sgiliau wnaethoch chi eu dysgu?

A yw hyn wedi newid y ffordd y byddwch yn meddwl neu'n gweithredu yn y dyfodol?

Y tro nesaf

Beth fyddwch chi'n ei wneud yn wahanol y tro nesaf?

Beth oedd y sialensau mwyaf?

A wnaeth unrhyw beth annisgwyl ddigwydd?

Yn gyflwynedig i

Am fod yn ddinesydd byd-eang gweithredol

Dosbarth Dyddiad

Yn gyflwynedig i

Am fod yn ddinesydd byd-eang gweithredol

Dosbarth Dyddiad

